

Motion till riksdagen 2024/25:1580

av **Karin Sundin (S)**

En arbetsmarknad som skapar ekonomisk självständighet för kvinnor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa tydligare krav på offentliga arbetsgivare och offentligt upphandlade företag gällande heltid som norm och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa tydligare krav på offentliga arbetsgivare och offentligt upphandlade företag gällande kartläggning av sjukskrivningar och åtgärdsplan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att avskaffa orättvisan i karensavdraget och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige har vi antagit det jämställdhetspolitiska målet att ”kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv”. Kopplat till detta finns delmål, bland annat att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut. Ändå har inte ens hälften, bara 48 procent, av kvinnorna i arbetaryrken i Sverige en fast heltidsanställning. Av män i samma kategori har 71 procent en fast heltidsanställning. I tjänstemannaryrken har 71 procent av kvinnorna och 85 procent av männen en fast heltidsanställning.

Vidare tjänar kvinnor i Sverige ungefär tio procent mindre än män och kvinnor har i genomsnitt cirka 30 procent lägre pension. Mätt som livsinkomst tjänar män i genomsnitt drygt 6 miljoner kronor mer än kvinnor. Den genomsnittliga inkomsten för en kvinna i arbetaryrke är flera tusen kronor lägre än det omdebatterade försörjningskravet för arbetstillstånd, som för närvarande ligger på 28 480 kronor i månaden (18 juni 2024 -).

Som Tankesmedjan Tiden sammanfattar i sin rapport *Svensk. Kvinna. Ägd.* (rapport nr 3/24):

”Vi har skapat en arbetsmarknad där vi antar att kvinnor inte orkar eller har tid att jobba heltid för att deras arbeten är för slitsamma eller för att de vill ha mer tid för hem och barn. De tjänar också betydligt mindre än män och avsevärt mycket mindre än det försörjningskrav som ligger på arbetskraftsinvandrare.”

Att den svenska arbetsmarknaden är starkt könssegregerad bidrar till löneklyftor och till sjukskrivningsklyftor. Kvinnor är sjukskrivna i betydligt högre utsträckning än män. Vissa kvinnodominerade yrkesgrupper är starkt överrepresenterade, exempelvis sjukskrivs undersköterskor mer än dubbelt så ofta som andra yrkesgrupper. Tre av fyra som är sjukskrivna på grund av stress är kvinnor. Det är till stor del kvinnor som arbetar i så kallade kontaktyrken och som saknar möjlighet att arbeta hemifrån vid lindrigare sjukdom och som drabbas mycket hårt av karensavdraget.

Sammanfattningsvis möter inte dagens arbetsmarknad kraven på att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om arbete och ekonomisk självständighet.

Mot bakgrund av ovanstående bör regeringen se över förutsättningarna för att:

- Ställa tydligare krav på offentliga arbetsgivare och offentligt upphandlade företag gällande heltid som norm.
- Ställa tydligare krav på offentliga arbetsgivare och offentligt upphandlade företag gällande kartläggning av sjukskrivningar och åtgärdsplan.
- Avskaffa karensavdraget.

Karin Sundin (S)